

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. CIV. De jure decimandi prætendo per Ellesiasticos in aliena parochia. Quid debeat probari per prætendentem tale jus. Quomodò probetur possessio immemorialis: & ex quibus talis probatio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

futurum observandam continent; ac veluti certum canonem vivendi normam concernentem; ut habetur in Lexico juris, in verb. definitio sumitur, & tradunt Addent. ad Dec. in l. omnis definitio 203. ff. de reg. jur. Ergo alia acta capitularia quæ non respiciunt generalem vivendi regulam, ac normam, non sunt talia, ut definitionis appellatione contineri queant; non censetur itaque per novam constitutionem derogatum antiquæ novorum Definitorum potestati. † Quia cum agatur de antiquæ consuetudinis & observantia revocatione, non est recedendum à proprietate verborum: sed stricta fieri debet interpretatio. † Præsertim cum agatur de favorabili, & ordinaria potestate Definitorum novis de jure, & consuetudine competenti. Tusch. lit. V. conclus. 91. num. 1. Barbof. axiomat. 2.22. num. 4.

13 Addatur quod non est verisimile, Definitoribus antiquis Vicarii generalis absoluti visitatorum, vel ipsorummet Definitorum correctionem, & coactionem in casu delicti fuisse attributam; quam tamen haberent: & sic vel in propria causa jus dicerent, vel in causa suorum in officio sociorum, erga quos plus debito indulgentes esse possent: Ideo ad hoc evitandum, verisimilius est potestatem illis datam ad sola negotia tangentia Definitorum Generales restringi debere: cum ea verborum fieri debeat interpretatio, quæ magis ad id quod verisimile est accedit. Surd. consil. 43. num. 24. cum similib. & omnis interpretatio fieri debeat, ut non sequatur absurdum, vel inconveniens. Mantie. de tacit. convent. lib. 2. tit. 13. num. 1. & alibi passim.

Unde conclusum fuit, & (ut audio) observatum, antiquis Definitoribus solum jus competere, definitiones & decreta generalia, non autem localia, nec particularia, aliæque acta capitularia similia faciendi.

CAPUT CIV.

De jure dicimandi prætenso per Ecclesiasticos in aliena parochia. Quid debeat probari per prætendentem tale jus. Quomodo probetur possessio immemorialis, & ex quibus talis probatio elidatur. Dandum esse potius mandatum de manutenendo Parocho in paritate probationum. Et quis fovcat meliora jura in petitorio.

SUMMARIUM.

- 1 Parochus primitivus habet suam intentionem fundatam in toto territorio, pro exactione decimarum, & num. 3.
- 2 Quod ampliatur ut procedat in eo, qui per Vicarium curam exercet animarum: quia hac in re, Vicarius nihil prætenere potest, sed sua congrua contentus esse debet.
- 3 Prætendens decimas exigere in aliena parochia, habet contra se juris presumptionem.
- 4 Titulus vel immemorialis possessio probari debet ab eo, qui decimas vult petere in aliena parochia.
- 5 Sola juris assistentia non sufficit ut Parocho detur manutentio in exactione decimarum in sua parochia.
- 6 Prætendens decimas in aliena parochia non debet

vincere in possessorio, nisi etiam titulum producat, cum immemoriali possessione.

- 8 Quando data fuit dilatio ad probandum, & probatum habendum, testes producti in termino non possunt examinari extra terminum.
- 9 In dubio prævalere debent in materia decimarum testes pro Parocho, qui habent pro se juris assistentiam.
- 10 Quando probatio possessionis est turbida, ad petitorium deveniendum est.
- 11 Actus violenti non debent haberi in consideratione in possessorio.
- 12 Quæ probanda sint ad hoc, ut sufficienter dicatur constare de immemoriali.
- 13 Ut excludatur probatio possessionis immemorialis, sufficit quod adsit aliqua probatio in contrarium: imò sufficit quod constet de contrario ratione, vel tumultu.

Parocho non solum dandum esse mandatum de manutenendo, adversus Capitulum alterius Ecclesiæ, non obstante ejus prætensione, quæ fundam esse videtur in possessione, & præscriptione juris dicimandi: verum etiam Parochum in petitorio definitivè à Capituli prætensionibus absolvendum esse. Dixi. † Quia Parochus primitivus habet suam intentionem fundatam pro exactione decimarum in toto suæ parochiæ territorio: & per consequens illa portione, de qua contendebatur: cap. cum contingat, cap. cum in tua, de decim. Ludovisi. decis. 449. n. Novar. lib. 1. quest. forens. cap. 21. † Quod non solum procedit in eo, qui curam animarum exerceat, sed etiam in eo, qui ipsam habet habitum; nempe: serviendo per Vicarium: quia Vicarius nihil prætenere potest circa decimas; sed sola sua congrua portione debet esse contentus. Ludovisi. decis. 174. num. 4. & 8. † Unde solus Parochus habet pro decimis exactione juris assistentiam, intra limites suæ parochiæ: dicto cap. cum contingat, & dicto cap. cum in tua, Seraph. decis. 802. num. 2. † Et è converso, adversus Capitulum prætendens decimas in aliena Parochia, adeit juris resistencia. Postius de manut. observ. 44. n. 7.

Ad hoc ut Capitulum obtinere possit adversus Parochum, docere debebat de titulo, vel immemoriali possessione: quod tamen non fecit. Testis dicta observ. 44. n. 47. & 48. & post ejusmodi Rota decis. 187. n. 7. Marfcof. lib. 1. v. m. p. l. 1. n. 38. 39. & 40. Menoch. consil. 36. num. 34.

Et licet dubitari posset, utrum Parocho ex sola juris communis assistentia, dandum esset mandatum de manutenendo, ex traditis per Ric. c. o. l. 1. Post. observ. 45. num. 42. & 43. & seq. tamen cum antiqua Parochi possessio, per plures testes deponentes fuerat sufficienter probata: & sic poterat Capitulum alterius Ecclesiæ prætensionem manutentionem, quamvis crederet se possessionem suam per testes comprobasse: quia, ut mox dictum est, † ultra possessionem, debebat probare titulum vel docere de immemoriali possessione. Postius citat. & observ. 44. num. 19. ubi dicit interim dari manutentionem Parocho, donec constet de immemoriali, vel de præscriptione per tres firmos conformes. Rot. decis. superius allegata. Giovinetti consil. 38. num. 32. & 33. lib. 2.

Neque testes examinati adversus Parochum necesse poterant illius intentioni, quia omnia illa oppositio, quæ dabatur adversus illorum examinationem, quæ dabatur adversus illorum examinationem, † nempe quod licet producti fuissent in termino, tamen fuerant examinati post terminum, & probatio Capitulo assignata ad probandum, & probatio

- non habendum per omne genus probationis : quo casu testes producti in termino , non possunt examinari extra terminum : Farinac. de testib. quæst. 80.
- 9 *num. 85. & 86.* † cum adessent testes pro utraque parte examinati ; illi vero qui deponebant pro Parocho , essent majoris fidei , & pertinentius deponerent , & essent numero plures , prævalere debebant : cum tamen in dubio præferendi essent testes deponentes in favorem Parochi , qui pro se juris habebat assistentiam. Postius de manutent. observ. 71. n. 96. 97. & 109. Rota post ejus tract. decis. 158. n. 7.
- 10 Et in omnem eventum negari non posset , quin probationes , & possessio turbida redderetur : quo casu videndum est de j. ribus partium in petitorio. Gratian. discept. forens. cap. 450. num. 41. & cap. 870. num. 19. Verat. decis. 100. part. 2. Postius observ. 59. num. 1. 2. & 3. cum ibi citatis. Mantie. decis. 95. n. 10. & interim deberet fieri sequestrium. Postius dicta observ. 71. n. 125. † Maxime quia si quæ possessio ex parte Capituli probaretur , constabat illam fuisse factam per violentiam , & actus violentos : & propterea non suffragari Capitulo. Giovagn. in terminis consil. 28 num. 18. volum. 2. Surd. consil. 262. n. 73. & consil. 419. num. 35.
- 12 In meritis autem non constabat de juribus Capituli , cui incumberebat onus probandi titulum , vel possessionem in memorialem : ut est textus expressus in cap. 1. de prescript. lib. 6. pro cuius immemoralis probatione oportebat , ut testes deponerent de visu per quadraginta annos ante motam litem : & quod ita audiverant à suis majoribus , qui ab aliis suis majoribus ita dici audiverant : & quod ipsi , nec majores sui quidquam viderunt , vel audiverunt in contrarium ; necnon deponere debebant de publica voce , aut fama , per hæc verba : fuit , & est. Ludovif. decis. 196. num. 1. & ibi Addent. num. 3. juncta Glor. in d. cap. 1. in verb. memoriam , de prescript. in 6. non enim dicitur constare de immemoriali , nisi omnes testes sint conformes , & testes in omnibus prædictis requisitis. Mantie. decis. 289. n. 4. & debent omnes testes prædicta requisita recensere explicitè , non se referendo ad articulos ; necnon debent deponere per hæc verba : & citra. Marfcor. lib. 2. var. resol. cap. 100. num. 10. & 11. & ita ut si unus ex testibus deficeret in aliquo ex prædictis requisitis , fidem non faceret ad effectum probandi immemorialem. Rota divers. decis. 557. in fine , part. 4.
- 13 Præterea , cum per plures testes constaret de continuata Parochi possessione in percipiendi decimas in territorio contentioso , ex hoc solo excluderetur probatio contrariæ immemoralis possessionis : quia ut de ea constet , necesse est , ut testes deponant , quod nihil actum fuit in contrarium : unde enervatur probatio immemoralis possessionis , cum constet de pluribus actibus contrariis. Rota decis. 254. num. 3. & decis. 324. num. 13. part. 1. recent. & decis. 248. num. 7. part. 2. recent. Imò ad exclusionem immemoralis , sufficit quod constet de solo rumore , & tumultu in contrarium. Additio ad Ludovif. decis. 298. num. 13. Unde pro parocho conclusum fuit adversus Capitulum , sub præsupposito ritatis probationum.

constituere , in præjudicium antiquæ foundationis , reducendo formam resolutionis ipsorum , ad formam distributionum quotidianarum , pro augendo cultu divino. Quod hoc fieri debeat cum auctoritate Episcopi , & servando formam antiquam , ac proportionem solitam : ita ut qui plus lucratur , plus amittat , & portiones absentium acquirantur præsentibus , quando certa massa , vel portio esset assignata anniversariis , distincta à massa capitulari.

SUMMARIUM

- 1 Qua sit differentia inter fructus beneficiorum , & distributiones quotidianas.
- 2 Portio fructuum beneficiorum privilegiata quæ dicitur , & in quo consistat.
- 3 Distributiones quotidianæ propriè sumptæ in quæ consistant.
- 4 Quod solvitur Canonicis pro tota die , quando una ex divini officii horis intersunt , non est distributio quotidiana.
- 5 Beneficiatis non competit præbenda ; sed vocatur portio , vel quasi præbenda.
- 6 Canonici pro augmento cultus divini possunt facere constitutiones super lucro distributionum.
- 7 Capitulum Canonicorum , sine interventu Beneficiatorum , potest statuere super anniversariis.
- 8 Capitulum nihil potest statuere in præjudicium antiquarum consuetudinum Ecclesiæ.
- 9 Solus Episcopus potest statuta condere circa formam officii , & eorum quæ inde dependent.
- 10 Anniversariorum distribuendi formam consuetam Capitulum sine Episcopo alterare nequit.
- 11 Capitulum circa formam distributionum solvendarum , constitutiones facere verum quidem est ; sed intelligendum , dummodo nihil innovetur circa antiquas consuetudines Ecclesiæ.
- 12 Canonici non possunt facere conclusionem , per quam eorum portio ex anniversariis fiat major , in præjudicium beneficiatorum , seu portionariorum.
- 13 Qua debentur illis qui intersunt uni ex horis Canonicis , non debent reduci ad formam distributionum.
- 14 Capitulum etiam cum auctoritate Episcopi nihil facere potest contra jus commune.
- 15 Mutatio status Ecclesiæ quoad residentiam pro augmento cultus divini fieri potest ; sed non sine auctoritate Episcopi.
- 16 Distributionum eadem debet esse regulariter portio , & anniversariorum juxta Ecclesiæ consuetudinem.
- 17 Anniversaria , pro quibus adest corpus separatum à massa capitulari , non debent accrescere Capitulo pro absentium portione ; sed solis præsentibus , & inter eos distribui.
- 18 Si ex massa capitulari certa portio presentibus detur , portio deficiens accrescit Capitulo , non autem interessentibus.

PRæsupponebant Beneficiati cujusdam Ecclesiæ Collegiæ , quod per foundationem auctoritate seculari record. Joan XXII. factam , constituti fuissent in dicta Ecclesia Prior , Canonici , & Clerici qui nunc sunt Beneficiati , assignatâ singulis præbendâ ; nempe Priori triginta librarum , Canonicis quindecim , Beneficiatis vero septem cum dimidia : eademque portio

CAPUT CV.

Verum Canonici Ecclesiæ Collegiæ possint novam formam anniversariorum

Tom. I, Pars I.